Tilskot frå Innovasjon Norge til etablering og utvikling av småskala grønt-produksjon

- Ulike faser til eit foretak og støtte frå IN i fasene
- Forretningsmodellen
- Kriterier for å søkje om støtte
- IN sine vurdering av søknader
- Kva kjenneteikner etablerarar som lukkast?

Vemund Aartun,
Innovasjon Norge Vestland, Sogndal

7. november 2024

Frå «fjord til fjell» – frå idé til produksjon og vekst

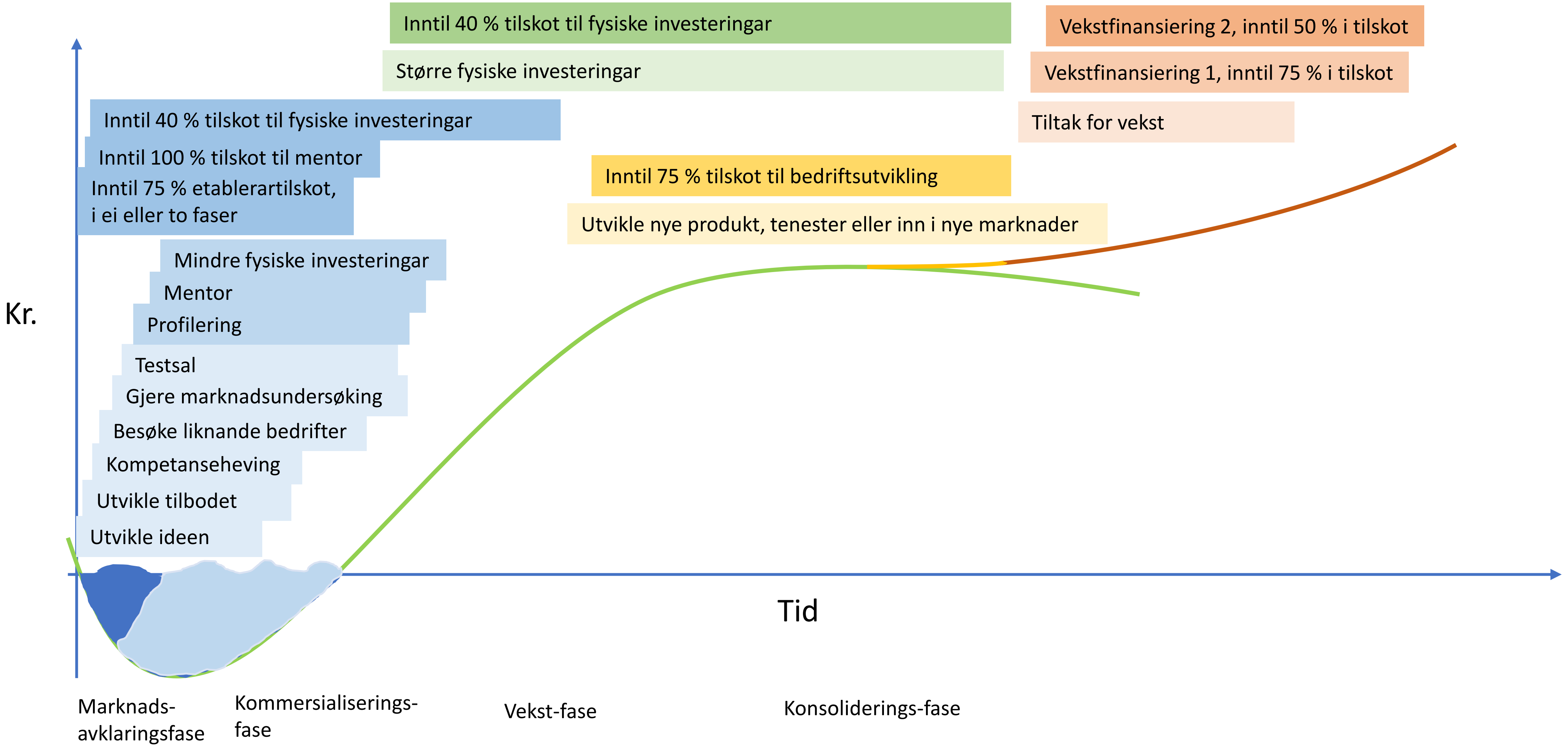

Før du søkjer Innovasjon Norge…

- Du har ein idé om eit produkt eller teneste som skil seg ut i mengda.
- Du har gjort ei marknads-undersøkjing og stadfesta etterspurnad for produkt eller tenester.
- Du har opparbeidd ein vesentleg kompetanse på feltet.

Foto: Frøydis Lindén, SFVL

Innovasjon Norge

Produktorientering:

Fokus på LØYSINGANE mine

Marknadsorientering:

Fokus på målgruppa(-ene) og deira BEHOV

Innovasjon
Norge

Forretningsmodellen – viser samanhengar i etableringa

8 Key Partners / Partnere

- Kven samarbeider vi med?
- Kva slags leverandørar har vi?

7 Key Activities / Kjerneaktiviteter

- Kva slags kjerneaktivitetar må vi sjølv utføre for å levere verdiløftet?

6 Key Resources / Ressurser

- Kva slags ressursar treng vi for å oppfylle verdiløftet?

2 Value Propositions / Verdiløfte

- **Kva slags problem løyser vi for kundane?**
- **Kva slags kundebehov tilfredsstiller vi?**

4 Customer relationship / Kunderelasjon

- Kva type relasjon / tilhøve har vi til kundane våre?

3 Channels / Kanaler

- Gjennom kva slags kanalar er vi i kontakt med kundane våre?

1 Customer Segment / Kundesegment

- Kven er dei viktigaste kundane våre?
- Kven skaper vi verdi for?

9 Cost Structure / Kostnader

- Kva er dei viktigaste kostnadane i forretningsmodellen?

5 Revenue Streams / Inntektsstrøm

- Kva tek vi oss betalt for?
- Korleis tek vi oss betalt?

Kven kan søkje om tilskot?

Eigar eller medeigar av landbrukseigedom eller registrert føretak. Ho/han fører prosjektkostnader og tilskot i rekneskapet sitt.

Framtidig eigar kan unntaksvis stå som søkjar dersom det føreligg avtale om overdraging av eigedommen, og framtidig eigar har registrert føretak som drifter eller skal drifta verksemda på eigedommen. Søkjar må uansett føre investeringa og tilskotet i sitt rekneskap.

© Getty Images

Dersom prosjektet gjeld andre landbruksbaserte næringer, kan også **personar med særskilt tilknytning til landabrukseigedomen** som f.eks. ektefelle, samboer, eldre eller neste generasjon vere søkjar.

Selskapsformer for tradisjonelt landbruk og andre landbruksbaserte næringer

Innovasjon Norge kan yte tilskot til kommersielle foretak, uavhenging av selskapsform; AS, ANS, ENK, DA, stiftelser etc.

IN tilrår å bruke ENK(-eltpersonforetak) **ved etableringa**, gjerne som ein del av landbruksforetaket. Med andre ord: Start så enkelt som muleg.

© zbynek-skrceny

Vurder å skilje ut tilleggsnæringa i eit eige foretak etterkvart som omsetninga auker.

IN si vurdering av søknader om støtte til andre landbruksbaserte næringar

Søkjaren
- Gjennomføringsevne, til dømes erfaringar frå tidlegare prosjekt som har fått støtte frå IN
- Oppnådde resultat - i arbeid og næring
- Kompetanse innan planlagt næring

Foto: Vegard Breie

Forretningsmodellen
- Må ha mål om å skape minimum ein deltids-arbeidsplass. Det skal forretningsmodellen gje svar på korleis ein skal klare:

Produktet/tenesta - nyheitsgrad og marknadspotensiale, konkurrentar, storleik på marknad, kundar, nettverket, ressursar på garden, tilgang på kapital, planlagte resultat, lønsemd i prosjektet…

Innovasjon Norge

Tilbakemeldingar frå dei ulike regionkontora til IN om støtte til etablering og vekst til småskala grønt-produksjon

«Vi prioriterer grøntproduksjon generelt, som da omfatter lagerbygninger for storskala grøntproduksjon på friland, men også småskalagrønt, som en tilleggsnæring på gården, eksempelvis gresskardyrking, andelslandbruk osv. For sistnevnte var/ er både markedsavklaringsfasen og kommersialiseringsfase aktuelle å få støtte (jfr. dette med at det er en tilleggsnæring og kan få tilskudd til både myke og faste investeringer)

Angående investerings-tilskudd til allerede etablerte småskalagrønt-produsenter; hvis en etablert produsent skal til med et nytt prosjekt innen småskalagrønt, kan vedkommende gjerne søke og få tilskudd til det.

Jeg må si at det har vært svært lite av slike saker de siste årene, og vi kunne gjerne fått inn flere der.»

«Ja det prioriteres! Egentlig alle faser. Etablerte og de som ønsker å etablere.
Har dessverre ikke vært så mange søknader. Men de fleste i år er forprosjekt/markedsavklaring.»

«Vi har noen saker på dette og innvilger også endel. Når det gjelder etablering, blir det mest til såkalte markedshager. Problemet er selvsagt lønnsomheten. Dersom budsjett og eventuelt regnskap, viser lønnsomhet, så kan vi også bevilge investeringstilskudd der dette er aktuelt.»

Tilbakemeldingar frå dei ulike regionkontora til IN om støtte til etablering og vekst til småskala grønt-produksjon

«Vi har ganske mye etterspørsel etter dette, og støtter etablering av småskala grøntproduksjon. Det er jo begrensa hva vi kan være med på; ved oppstart er det i all hovedsak markedsanalyse, noe planlegging og utvikling av forretningsplan.

Hvis bedriften er etablert og har omsetning av noe omfang så har vi noen (få) ganger vært med på investering i drivhus / evt mindre oppalshus/håndteringshus evt kjølelager.

Investeringene må selvsagt uansett stå i forhold til sannsynlig omsetning/inntjening.»

«Vi gir til alle faser her. Behandler disse sakene som andre småskala produsenter, men de må ha som mål om å skape seg en arbeidsplass på gården/småbruket. Mange vi møter er mer på hobby-stadiet og usikker om de vil satse noe mer. Da starter de opp på egenhånd.»

«Vi kan gi tilskot til alle fasar. Vi ser på desse sakene som andre småskala produsentar/tilleggsnæring. Det må vere mål om å skape seg ein arbeidsplass på garden. Hobby vert ikkje prioritert.

Vi har hatt lite pågang frå andre enn dei som vil plante eple til siderproduksjon.

Vi har arbeidd ein del med frukt, grønt, bær i regionalt partnarskap fordi vi har eit mål om å auke frukt, grønt bær i fylket. Vi opplever like fullt at marknadstilgang ofte vert opplevd som avgrensande.»

Hugs at…

- Prosjektet skal ikkje vere starta opp før Innovasjon Norge har handsama og avgjort søknaden.

- Ikkje støtte til driftskostnader og laust teknisk utstyr.
- IN yter også tilskot til brukt utstyr. Må ha minst 10 års attverande levetid.
- Ikkje høve til tilleggsfinansiering på grunn av kostnadsoverskridingar.

- Ingen søknadsfrist.
- Fortløpande sakshandsaming av alle søknader.

Les meir på nettsida vår:

innovasjonnorge.no

Andre landbruksbaserte næringer

Etablerertilskudd landbruk - markedsavklaring

Ønsker du å starte med annen landbruksbasert næring på gården? Det kan gis tilskudd til aktiviteter for å avklare og utvikle forretningsidéen din.

Etablerertilskudd landbruk - kommersialisering

Ønsker du å starte med annen landbruksbasert næring på gården? Det kan gis tilskudd til aktiviteter for å etablere slik virksomhet.

Bedriftsutvikling i andre landbruksbaserte næringer

Du kan få tilskudd til å finansiere aktiviteter for å videreutvikle annen landbruksbasert virksomhet.

Tilskudd til investeringer i andre landbruksbaserte næringer

Ønsker du å starte med annen landbruksbasert næring på gården? Det kan gis tilskudd til investeringer i faste anlegg og tilhørende produksjonsutstyr av varig karakter.

Tilskudd til generasjonsskifte i andre landbruksbaserte næringer

Du kan få støtte ved generasjonsskifte innen andre landbruksbaserte næringer. Formålet er å bidra til at unge brukere overtar og videreutvikler landbrukseiendommer.

Bedriftsnettverk i andre landbruks- og reindriftsbaserte næringer

Har din bedrift behov for hjelp til å styrke samarbeidet med andre bedrifter, skape tillit, identifisere felles utfordringer og interesser? Da har vi tjenesten for deg.

Bedriftsutvikling i reindriftsbaserte næringer

Reineiere og foredlingsbedrifter i tilknytning til reindrift kan søke om tilskudd. Finansieringen skal bidra til vekst for virksomhetene.

Vekstfinansiering 1

Er du tilbyder av lokalmat og -drikke, matopplevelser med lokal identitet, reiselivsopplevelser eller Inn på Tunet - eller driver du med innlandsfiske eller innen reinnæringen? Vi tilbyr støtte til å bidra til vekst for mindre bedrifter innenfor andre landbruksbaserte næringer.

Vekstfinansiering 2

Er du tilbyder av lokalmat og -drikke, matopplevelser med lokal identitet, reiselivsopplevelser eller Inn på Tunet? Driver du med innlandsfiske eller innen reinnæringen? Vi tilbyr finansiering for vekst til mindre bedrifter innen andre landbruksbaserte næringer.

Tilskudd til omdømmeaktiviteter for landbruket

Planlegger du å gjennomføre en omdømmeaktivitet knyttet til nye næringer innenfor landbruk? Les mer om mulighetene for støtte.

Tilskudd til større omdømmetiltak for landbruket

Skal du gjennomføre et større arrangement eller en aktivitet for å styrke omdømmet til landbruksbaserte næringer? Vi lyser ut midler du kan søke om i 2024.

Lavrisikolån til landbruksformål

Trenger du lån ut over private lån? Dette lånet er et tilbud til eiere av landbrukseiendom som har behov for finansiering av et langsiktig kapitalbehov. Vi gir lån på konkurransedyktige betingelser med lang nedbetalingstid.

Risikolån til landbruksformål

Trenger du lån til investeringer? Prosjekter med tilstrekkelig lønnsomhet, men begrenset sikkerhet tilbys risikolån. Det kan gis tilskudd til investeringer i faste anlegg og tilhørende produksjonsutstyr av varig karakter inntil 40 % av godkjent kostnadsoverslag.

Regionale prioriteringar for landbruksmidlane

- https://www.innovasjonnorge.no/artikkel/regionale-prioriteringer-for-landbruksmidler
    - https://cdn.sanity.io/files/loal7n8w/inno-prod/c59a485604da88d72f9eb51506d293d5d3b4ea34.pdf

Innovasjon Norge
Innovasjon Norge Vestland
Oppdatert 6. mai 2024

Retningslinjer for etablering av småskalaproduksjon av grønsaker, frukt og bær

Det kan ytast tilskot til nyetablering eller til ny småskalaproduksjon som tilleggsproduksjon på gardsbruk, der grøntproduksjon utgjer eller vil kunne bli ein vesentleg del av inntekta. Det er eit krav at søkjaren bur på eller nært garden, og at ressursgrunnlaget for verksemda er knytt til bruket og bygda.

Kven kan få finansiering
Søkjaren må vere eigar eller medeigar av landbrukseigedom eller registrert føretak, og som rekneskapsfører prosjektet og støtta i sitt rekneskap. Andre personar med særskild tilknyting til eigedomen som f.eks. ektefelle, sambuar, eldre eller neste generasjon kan også vere søkjar.

Kostnader som kan godkjennast
Utviklingstiltak, marknadsarbeid, kompetanseheving, mentor, etablering av dyrkingsfelt, viltgjerde, veksthus, kjøle- og lagerrom, produksjonslokale, utvikling av berekraftig emballasje, med meir.

Støttesatsar
Til utviklings-, marknads- og kompetansetiltak kan det ytast inntil 75 % tilskot, men normalt blir det gitt inntil 60 % tilskot.

Det blir normalt løvyd inntil 30 % tilskot til etablering av dyrkingsfelt, bygningsmessige og tekniske investeringar. Ved søknad om støtte til etablering av frukt- og bærfelt og viltgjerde, gjeld satsar i tabell på side 2 i dokumentet. Til økologisk dyrking blir det normalt løyvd inntil 40 % tilskot til etablering av dyrkingsfelt, planting av frukt og bær.

Eigeninnsats
Inntil kr 350,- per time for manuelt arbeid og inntil kr 800,- pr time for eigen traktor/gravemaskin med førar. Det er kun eigeninnsats til søkjar/støttemottakar og evt. ektefelle/sambuar som blir godkjent i prosjektet.

Korleis søkje om støtte?
Søknaden, som skal sendast elektronisk til Innovasjon Norge, fyllast ut på www.innovasjonnorge.no. Klikk på menyval om Landbruk deretter Tilleggsnæring. Velg Opprett eller fortsett søknad. Ta kontakt med landbruksetaten i kommunen for hjelp med søknaden. Tiltaka i prosjektet skal ikkje vere starta opp før Innovasjon Norge har handsama og avgjort søknaden.

Bruk gjerne rådgjevarar frå rettleiingstenesta i planlegginga
Sjå nettsida til Norsk Landbruksrådgiving: https://www.nlr.no/medarbeidere . Velg Avdelinger - region Vest, og Fagområder - Frukt og bær.

Vedlegg for søknad om støtte ved etablering av småskalaproduksjon av grønsaker, frukt og bær
√ Informasjon om søkjar; utdanning, yrkeserfaring og kompetanse innan planlagt produksjon.
√ Fagleg vurdering (Norsk Landbruksrådgiving) om areal som skal nyttast til grønsaker, frukt og bær.
√ Kart som viser etablering av småskalaproduksjon https://gardskart.nibio.no/search
√ Plan og kostnadsoverslag for etablering; marknadsundersøking, kompetanseheving og mentor.
√ Plan og kostnadsoverslag for dyrking av grønsaker; etablering av dyrkingsfelt, tal bed, sortar og evt dekkvekstar.
√ Dekningsbidragskalkyle for grønsaksproduksjon, sjå Handbo for driftsplanlegging
√ Driftsbudsjett for planlagt produksjon, gjerne for 3 år.
√ Kostnadsoverslag for fysiske investeringar, utarbeidd på av Norsk Landbruksrådgiving, entreprenørar, leverandørar eller innhenta pristilbod.
√ Investerings- og finansieringsplan for småskalaproduksjon

Innovasjon Norge

Tjenester | Temasider | Om Innovasjon Norge | EN | Min side | Søk

Regionale prioriteringer for landbruksmidler

Hva som prioriteres kan variere mellom fylkene. Se de regionale retningslinjene for din region.

Prioriteringer landbruksmidler 2023/2024

- Landbruksmidler Arktis
- Landbruksmidler Agder
- Landbruksmidler Telemark
- Landbruksmidler Vestfold
- Landbruksmidler Innlandet
- Landbruksmidler Møre og Romsdal
- Landbruksmidler Nordland
- Landbruksmidler Oslo Viken
- Landbruksmidler Rogaland
- Landbruksmidler Trøndelag
- Landbruksmidler Vestland

Ta kurs med Innovasjon Norge…

- Nettbaserte kurs
  - Mange ulike emne
  - Gratis

https://kompetansesenter.innovasjonnorge.no/kursoversikt

Eller delta på arrangement

https://www.innovasjonnorge.no/seksjon/oppstart-av-bedrift

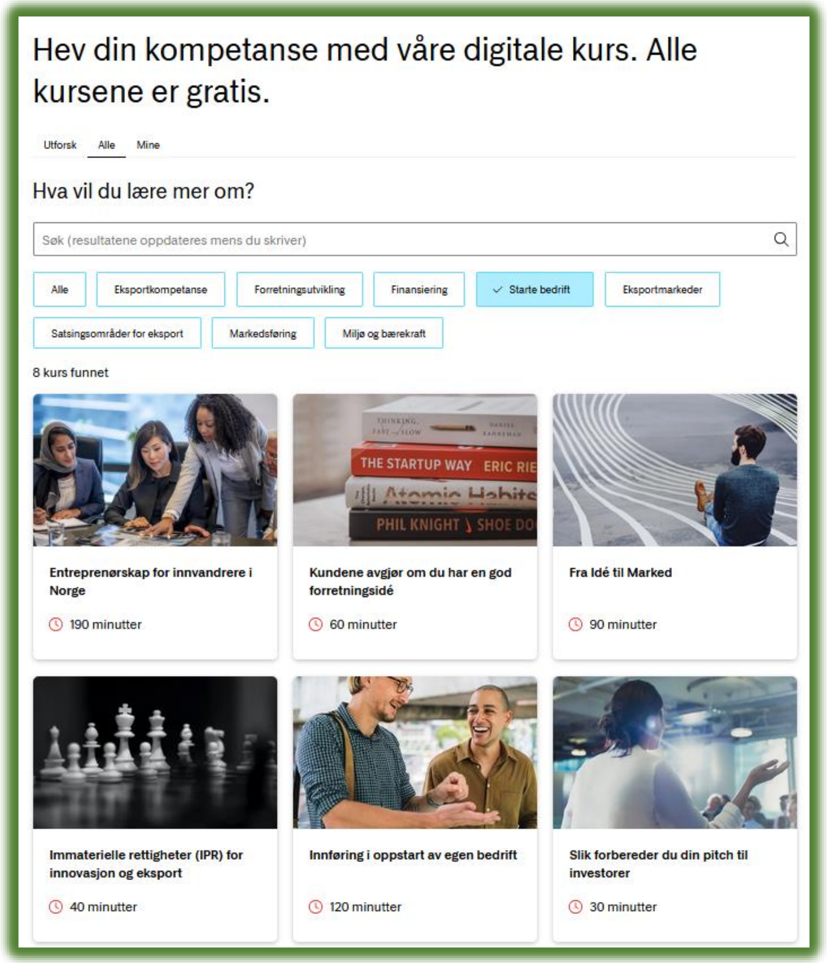

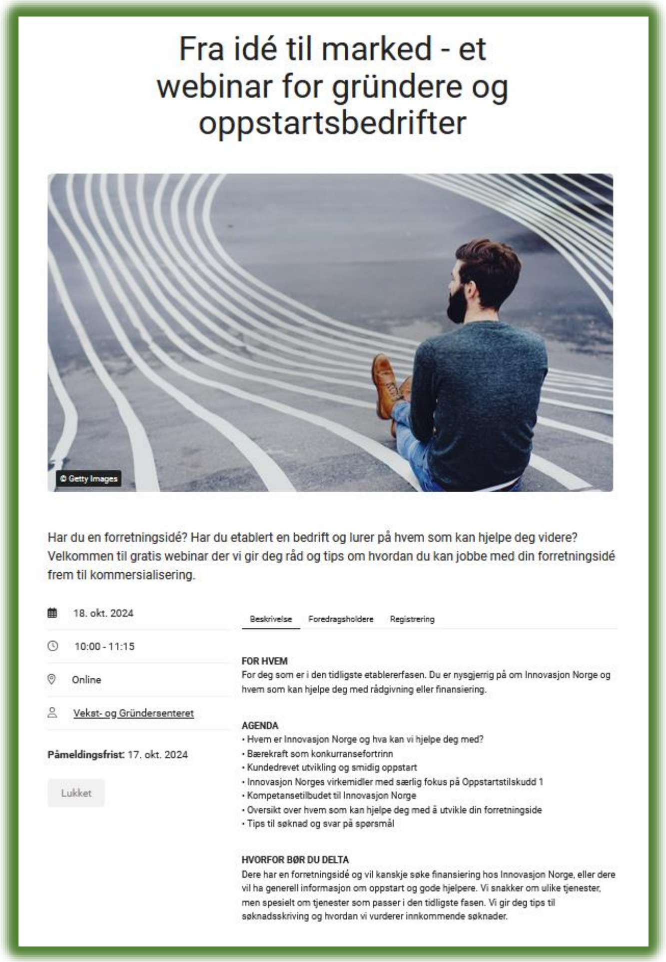

8 kjenneteikn for dei som lukkast med etableringa si:

- Lidenskap – dei «brenn» for etableringa
- Arbeider hardt, men har det gøy medan dei jobber
- Har «stå-på-vilje»
- Presser seg og utfordrer grenser
- Blir ekspert
- Fokuserer
- Har ein god idé
- Har etterspurte produkt eller tenester

8 kjenneteikn for dei som lukkast med etableringa si

- Har ein **god** idé!

- Har **eit produkt/ ei teneste som er unikt/ettertrakta**.

«Store idear kjem frå kvardagslege problem - å observere, lytte, stille spørsmål, forbetre ein idé, knytte kontaktar, gjere feil, og for all del skriv ned ideane dine!»
Richard St. John

Foto: Tore Berntsen

8 kjenneteikn for dei som lukkast med etableringa si

- Dei har ein sterk **lidenskap/ ”du brenn”** for forretningsideen sin og etableringa si.

- Dei **arbeider** hardt, og har det gøy medan du arbeider.

«Om målet ditt er å bli rik vil du mest truleg mislukkast, men om du gjer noko du brenn for, vil pengane vanlegvis følgje etter.»
Richard St. John

8 kjenneteikn for dei som lukkast med etableringa si

- Har **stå-på vilje**. Toler nederlag undervegs.

- **Presser seg sjølve** og **utfordrer grensene sine** – eller får andre til å presse & støtte seg i etableringa.

"Ein feil er berre èin feil, om du gjer den samme feilen to gonger."
Øystein Stray Spetalen

Foto: Morten Holm, NTB

Ole Einar Bjørndalen og «mentor» Øyvind Hammer

8 kjenneteikn for dei som lukkast med etableringa si

- Blir **ekspertar** på området sitt, og gjer **kontinuerlege forbetringar**.

- Dyktige til å **fokusere**.

"Suksess betyr å avgrense og fokusere på eitt område, ikkje vere spreidd over alt". Richard St. John.

"Det er greitt å vere dårleg på mye, så lenge du er veldig god på éin ting." Richard St. John

Foto: Tronderweb

https://www.youtube.com/watch?v=Y6bbMQXQ180